

Grosserfolg der deutschen Luftverteidigung

Hohe Sowjetverluste bei erbitterten Abwehr- und Angriffskämpfen - Motorisierte Sowjetbrigade zersprengt, die Masse mehrerer sowjetischer Divisionen vernichtet - Nur örtliche Kampftätigkeit in Italien - Vier Schiffe mit 23.000 BRT von unseren U-Booten versenkt

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 31. März. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Zwischen dem unteren ukrainischen Bug und dem Dnjestr sowie zwischen Dnjestr und Pruth griffen die Sowjets während des ganzen Tages an. Sie wurden in harten Kämpfen unter hohen Verlusten abgeschlagen. In einem Abschnitt sind die Kämpfe mit den vorgedrungenen Bolschewisten noch im Gange. Rumänische Truppen warfen am Pruth die Sowjets zurück und nahmen mehrere Ortschaften wieder. Südwestlich Proskuraw sind weiterhin erbitterte Angriffs- und Abwehrkämpfe im Gange. Dabei hat sich die ostpreussische erste Infanterie-Division unter Führung des Generalmajors von Krosigk besonders bewährt. Ostlich Stanislaw zersprengte eine Kampfgruppe eine motorisierte Brigade des Feindes und brachte zahlreiche Gefangene und umfangreiche Beute ein. Bei Tarnopol liess die Kampftätigkeit nach. Im Raum von Brody zerschlug eine unserer Panzerverbände stärkere bolschewistische Infanterie- und Panzerkräfte mit ihren Trossen. Die Besatzung der Stadt Kowel schlug mehrere feindliche Angriffe ab und vernichtete hierbei 15 Panzer. Im Raum nördlich der Stadt brachen heftige Angriffe der Sowjets zusammen. Zwischen dem Dnjestr und Tschauy setzten die Bolschewisten ihre Durchbruchversuche mit neu herangeführten Kräften vergeblich fort. Auch südöstlich Ostrow und südlich Pleskau führten die Sowjets zahlreiche erfolglose Vorstöße. Südwestlich Narwa wurde in mehrstündigen harten Angriffskämpfen in unwegsamem Wald- und Sumpfgebiet mit wirksamer Unterstützung durch Artillerie, Nebelwerfer, Panzer und Schlachtflieger die Masse mehrerer sowjetischer Divisionen eingeschlossen und vernichtet. Wiederholte feindliche Entlastungsangriffe scheiterten. In diesen Kämpfen verlor der Feind über sechstausend Tote, mehrere hundert Gefangene, 59 Geschütze sowie zahlreiche andere Waffen und Kriegsgüter aller Art. In Italien herrschte auch gestern nur örtliche Kampftätigkeit. Eine seit längerer Zeit südwestlich Cassino eingeschlossene feindliche Kampfgruppe, die verblieben Widerstand leistete, wurde vernichtet. Der Feind verlor zahlreiche Tote und eine grosse Anzahl Gefangener. Waffen und Kriegsgüter aller Art wurden erbeutet. Eigene Stosstruppen nahmen im Nordteil des Ortes einige Stützpunkte des Gegners im Handstreich. Bei anderen erfolgreichen Stosstruppenunternehmungen wurden vier feindliche Panzer durch Nahkampfmittel vernichtet. In der letzten Nacht errangen unsere Luftverteidigungskräfte bei der Abwehr britischer Terrorangriffe auf Nürnberg ihren bisher grössten Erfolg. Sie verhinderten die Durchführung eines zusammengefassten Angriffes und vernichteten 132 viermotorige Bomber. Im Stadtgebiet von Nürnberg und in einigen anderen Orten Süddeutschlands entstanden Schäden und Verluste unter der Bevölkerung. Oberleutnant Becker, Flugzeugführer in einem Nachtgeschwader, errang in dieser Nacht erneut sieben Luftsiege. Störangriffe einiger feindlicher Flugzeuge richteten sich gegen Westdeutschland. Schnelle deutsche Kampfflugzeuge griffen Ziele in London und an der englischen Südküste an. Sicherungsfahrzeuge eines deutschen Geleits, Marineflak und zum Begleitschutz eingesetzte Jäger schossen vor der westnorwegischen Küste von 18 erfolglos angreifenden britischen Torpedoflugzeugen sieben ab. Unsere Unterseeboote versenkten im Atlantik und im Indischen Ozean vier Schiffe mit 23.000 BRT und einen Bewacher. Ausserdem schossen sie zwei feindliche Bomber ab. An den Versenkungserfolgen der letzten Zeit ist das Unterseeboot unter Führung von Oberleutnant S. S. Eick hervorragend beteiligt.

K bojem na južnem odseku

Berlin, 31. marca DNB. Na jugu vzhodnega bojišča sta se dne 25. mar. po številnih boljševiških napadih jasneje izločila kot težišče sovražne ofenzive odseka na srednjem in zgornjem Prutu. Ko so bili Sovjeti dosegli severno od Cajsija reko na več mestih, so dovedli nadaljnje motorizirane oddelke in več strelskih divizij. Navzlic srditimi letalskim napadom na zbirališča čet, pri katerih so nemški letalci uničili številne oklepnike in druga oklepna vozila in topove, je skušal sovražnik prodreti dalje proti jugu. Sovjetske sile pa so naletele južno in južnozahodno od Bjeceva na močne nemške zaporne položaje. Hkrati so prešle romunske čete v protisunk in zožile neko sovražno predmostje, dočim so nemški bojni letalci pri napadih na prehodna mesta uničili dva mostova in več natovorjenih brodov. S tem je bil sovražnik na tem mestu zadržan. Drugi sunek so izvedli boljševiki proti petrolejskemu področju Pruta. Zasedli so Gernovice ter pognali svoja oklepniška četa proti Stanislawu. Nemške čete, ki so prešle v protinapad, so uničile večino najsprednejših sovjetskih oklepnikov in vrgle nazaj sovražno pehoto. Težki boji so tukaj še v polnem teku. V sredi med tema obema bojiščema se razteza nemška črta severno od Prutovega toka v obliki podkve proti severu do področja južno od Proskurawa. Pod pritiskom močnih sovražnih napadov se umikajo tukaj nemške čete v stalnih obrambnih bojih in protisunkih počasi proti jugu in jugozapadu. V južnem odseku vdornega področja med Bugom in Prutom so tudi zapadno od spodnjega ukrajinskega Buga v teku umikalni premiki. Da Sovjeti niso utegnili motiti teh premikov, dokazujejo posledice uspešnih obrambnih in napadalnih bojov, ki so jih nemške čete in med njimi s posebnim junaštvom vzhodnjemarska 3. planinska divizija in frankovska 17. pehotna divizija, izvedle v zadnjih treh dneh. Dne 27. marca so planinski lovci v srditih protinapadih proti vdrlim sovražnim silam preprečili boljševiški prodor in so tudi naslednjega dne krvavo zavrnili več sovjetskih divizij ter pri tem uničili številne topove. 17. pehotna divizija je prešla ponovno v odločne protisunke, dokler ni tudi v svojem odseku ohromila silovitosti sovražnih napadov. Zaradi tega tako težkih izgub si boljševiki niso več upali napadati nemških premikov, ki so se razvijali v popolnem redu. Močnejše napade je izvedel sovražnik med Bugom in Dnjestrom ter južno in južnozahodno od Balte. Sunki so bili v hudih bojih odbiti ali preteženi, pri čemer so nemški bojni letalci zadali sovjetski pehoti obšutne izgube. Med Dnjestrom in Pripijetskimi močvirji so bila težišča sovražnikovih sunkov kot doslej pri Tarnopolu, Brodijih in Kovljju. Ponovno sta brabli posadki v Tarnopolu in Kovljju vzdržali vse osredotočene boljševiške napade.

Med Tarnopolom in Kovljjem so boljševiki pri Brodijih napadli z okoli šestimi strelskimi divizijami, dvema konjeniškim vodoma in več oklepniškimi oddelki. Med boji, ki še trajajo, so brandenburški in rensko-westfalski grenadirji ter oklepniški grenadirji, učinkovito podprti z zapadnonemškimi topniškimi oddelki, zavrnili številne sunke, vrgli prodrele sile nazaj proti vzhodu ter uničili pri tem 16 oklepnikov. Bojna in borbeno letala so uničila pri razbremenitvah letalskih napadih devet nadaljnjih sovjetskih oklepnikov in 25 tovornih avtomobilov. Na srednjem odseku vzhodnega bojišča je moral sovražnik jugovzhodno od Vitebska zaradi v prejšnjem dnevu utrpelih težkih izgub prenehati z boji. Na severu ni bilo v bistvenem kakih večjih bojov. Zgolj jugozahodno od Narve je prišlo do krajevnih bojov. Več sovjetskih sunkov, podprtih z oklepniki, se je izjalovilo, dočim je bila nemška glavna bojna črta na severnem bregu Gorodenke z napadom pomaknjena naprej in tako skrajšana. Na drugem mestu pa je uspelo nemški pehoti skupno s topništvom, metalci megle in strogolavci uničiti močna sovražnikova oporišča. Bojna in borbeno letala, ki so na vseh žariščih vzhodnega bojišča posegala v boje, so ščitile lovsko jato. Pri tem so sestrelili nemški lovci nad južnim odsekom 13 sovražnih letal. Skupno so izgubili boljševiki ta dan 27 letal. Pri nočnih napadih na sovražnikove prometne zveze v ozadju so nemški bojni letalci zedezi z bombami tovrne vlake pri Kričevu in na progi Moskva-Ržev.

Moskva zahteva boljševiziranje Badoglieve vlade
Zeneva, 31. marca. Moskvska »Izvestija« sedaj potrjuje, kakor poroča Reuter, da sovjetska vlada z vsemi sredstvi dela na boljševiziranju Badoglievega režima. Tako sedaj pritiska sovjetska vlada pri angleški in severnoameriški vladi, kakor javljajo »Izvestija«, zaradi nujne potrebe preosnove italijanske vlade.

Strahovalni napad na Sofijo
Sofija, Bolgarska prestolnica je bila včeraj dopoldne ponovno cilj težkega strahovalnega napada, ki so ga izvedli oddelki severnoameriških bombnikov. Navzlic neugodnim obrambnim pogojem in neglede na močno sovražno lovsko zaščito so bolgarski in nemški lovci skupno s številnimi protiletalskimi baterijami napadli bombnike ter jih nekaj zrušili nad okolico Sofije. Severnoameriški letalci so spustili velike množine razdiralnih in zažigalnih bomb, s čimer so povzročili veliko škodo v stanovanjskih okrajih mesta in izgube med prebivalstvom. Ugotavljanje števila sestreljenih letal še ni zaključeno.

»Nemci so nas zadržali«

Stockholm, 30. marca. Ameriški vojni minister Stimson je izjavil v četrtek zastopnikom tiska, da je zavezniški napad na Cassino popustil, »ne da bi mogli zavezniški doseči uspehe, ki so jih pričakovali«. Stimson je dodal: »Čista resnica je, da so nas Nemci zadržali.« Mnogobesedniku Stimsonu je bilo brez dvoma zelo težko, ko je izrekel to priznanje, ki je v očividnem nasprotju z vsemi uradnimi washingtonskimi in londonskimi napovedmi. Toda zavezniški poraz pri Cassinu je očividno ter ga morajo sedaj tudi uradno priznati, ker je ves tisk že brezobzirno izrazil svoje ogorčenje zaradi teh ponesrečenih operacij. Bombardiranje nemških mest počasi in v megli je pač lažje kot borba proti nemškim vojakom na bojišču.

Sztojajeva vlada - vlada dela

Budimpešta, 30. marca. Vlado list »Magyarország« piše v članku z naslovom: »Na pragu nove dobe reforme: Vsakdo občuti, da stojimo pred novo dobo. V enem ali dveh dneh bo vsa dežela videla iz dejanj ter ne iz besed ali obljub, da je Sztojajeva vlada vlada dela. Premočni desničarski vladni program bo širokopotezen in odločen. Dve glavni nalogi moramo rešiti: obrambo domovine in zaščito naroda. Pred boljševiško poplavo moramo ščititi obstoj Madžarske ter golo eksistenco našega naroda. Istočasno moramo na notranji fronti voditi boj s pomočjo globokih reform ter tako stresti notranjega sovražnika. Naša politika bo ljudska politika v najplemenitejšem smislu besede.

Boljševizem ograža tudi Anglijo

Bukarešta, 30. marca. Nevarnost, ki jo predstavljajo za angleški imperij Sovjeti, prikazuje v svojem članku časopis »Vizitaz«, ki opozarja, da se taktične metode Moskve sicer menjajo, da pa je njen glavni cilj še vedno isti: namreč svetovna revolucija in prevrat vsega svetovnega reda. Vsi dogovori, ki jih je Stalin sklenil, so služili le prikrivanju teh revolucionarnih namerov. Nikakega dvoma ni, da bi Stalin po porazu Evrope napadel postojanke Velike Britanije na azijskem področju, kjer je že sedaj s privolitvijo, če ne naravnost s pomočjo Združenih držav, pridobil precej ozemlja.

»Kratkovidna angleška politika« ugotavlja ob koncu romunski list, »je priznala Sovjetom izhod na vzhodno morje ter preko Črnega morja. Že sedaj lahko vidimo sovjetsko ekspanzijo, ki se razvija v smeri Perzijskega zaliva, Indije in Kitajske.«

Policijsko nadzorstvo nad madž. nar. socialisti ukinjeno

Budimpešta, 30. 3. »Magyarsage« objavlja poročilo o ukinitvi policijskega nadzorstva nad narodnosocialističnimi voditelji ter pripominja, da je bilo za narodnosocialistični pokret na Madžarskem najbolj izrazito, da so bili njegovi voditelji internirani ter pod policijskim nadzorstvom. Proti temu sredstvu politične bojne metode se narodni socializem z ničemer ni mogel upreti. Sedaj pa je Ladislav Boky ta ukrep takoj ukinil ter s tem dokazal, da je tudi kot državni tajnik ostal odločen narodnosocialistični tovariš.

Angleška rudarska stavka se širi

Zeneva, 31. marca. Povečanje rudarske stavke v Angliji je kaj neugodno odjeknilo v angleškem tisku. Daily Herald poroča, da je v tork zvečer v Yorkshiru ustavilo delo 80.000 rudarjev. O novih zapletih v premogovnih okrajih Yorkshira poroča »Manchester Guardian«. Še vedno nerazreščen položaj stavke je postal resnejši, kot je bil pred vladnimi koncesijami delavstvu. Na ozemlju Bransleya in Doncastera stavka nad 70.000 rudarjev. List opominja, da je po poročilu angleškega rudarskega ministra pred spodnjo zbornico bilo samo zaradi stav v 26 tednih izgubljenih 1,5 milijona ton premoga.

Stalin ustanavlja poljsko stranko v Londonu

Zeneva, 31. marca. Pred nedavnim je bila v Londonu ustanovljena nova organizacija, ki se imenuje »Zjednocenie Polski« (Poljska enotnost). Ta organizacija, ki napada poljsko begunsko vlado in jo označuje za protizakonito, je izdala smernice, v katerih poziva Poljake, živeče v Angliji, Ameriki, Sovjetski zvezi ter na Srednjem vzhodu, naj se zedinijo. Poljska politika se mora spraviti v sklad s politiko Sovjetske zveze. Vse poljske vojne sile morajo biti postavljene pod skupno vrhovno poveljstvo, ki ustreza želji poljskega prebivalstva.

Poljska begunska vlada imenuje to novo organizacijo »komunistično manjšino«, torej z drugimi besedami od Moskve organizirano skupino, s katero hoče Stalin matirati dosedanj izseljenko vlado, da bi mogel neovirano uresničiti svoje načrte.

Vichy. Maršal Petain je zavzel danes v neki izjavi zastopnikom tiska svoje stališče zaradi procesov, ki se trenutno vrše pred vojaškim sodiščem v Alžiru. Izjavil je, da po krivici obtožujejo častnike in vojaške, ker niso bili storili ničesar drugega, kot poslušati povelja svojega šefa.

Velik uspeh nemške protiletalske obrambe

Visoke sovjetske izgube v ogorčenih obrambnih in napadalnih bojih - Razbitje motorizirane sovjetske brigade, glavina več sovjetskih divizij uničena - Le krajevni boji v Italiji

Naše podmornice potopile štiri ladje s 23.000 tonami

Führerjev glavni stan, 31. marca. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil objavlja: Med spodajim ukrajinskim Bugom in Dnjestrom ter med Dnjestrom in Prutom so Sovjeti ves dan napadali. V hudih bojih smo jih odbili. Imeli so visoke izgube. Na nekem odseku še trajajo borbe s prodrli boljševiki. Romunske čete so na Prutu vrgle Sovjete nazaj ter so ponovno zavzele več krajev. Jugozahodno od Proskurava se nadalje trajajo ogorčeni napadalni in obrambni boji. V njih se je posebno obnesla vzhodnopruska 1. pehotna divizija pod vodstvom generalnega majorja v. Krosigka. Vzhodno od Stanislaw je neka naša bojna skupina razbila sovražnikovo motorizirano brigado ter je privedla številne ujetnike in obsežen plen. Pri Tarnopolu so boji popustili. Na področju pri Brodijih je nek naš oklepniški oddelk razbil močnejše boljševiške pehotne in oklepniške skupine skupno z njihovim pratečem. Posadka mesta Kovlja je odbila več sovražnikovih napadov ter ob tej priliki uničila 15 oklepnikov. Na področju severno od mesta so se zrušili siloviti sovjetski napadi. Med Dnjestrom in Čausi so boljševiki s sveže pripeljanimi četami zamen nadaljevali svoje poskuse da bi prebili fronto. Tudi jugovzhodno od Ostrova in južno od Pskova so napravili Sovjeti mnogo brezuspešnih sunkov. Jugozahodno od Narve so naše čete v večdnevih hudih napadalnih bojih na neprehodnem gozdnatem in močvirnem ozemlju z uspešno podporo topništva, metalcev megle, oklepnikov in borbenih letal obkolile in uničile glavino več sovjetskih divizij. Ponovni sovražni razbremenilni napadi so se izjalovili. V teh bojih je izgubil sovražnik preko 6000 mrtvih, več sto ujetnikov, 59 topov ter mnogo ostalega orožja in vsakovrstnega vojnega gradiva.

V Italiji je tudi včeraj prišlo le do krajevnih bojov. Uničili smo neko že dalj časa jugozahodno od Cassina obkoljeno sovražnikovo bojno skupino, ki se je zagrizeno upirala. Sovražnik je izgubil mnogo mrtvih ter precejšnje število ujetnikov. Zaplenili smo orožje in vojno gradivo vseh vrst. Lastni naskakovni oddelki so v naskoku zavzeli nekaj sovražnih oporišč v severnem delu Cassina. Pri ostalih uspešnih naskakovnih podjetjih smo z bližinskimi bojnimi sredstvi uničili 4 sovražnikove oklepnike.

V zadnji noči so naše letalske obrambne sile dosegle pri obrambi britanskih strahovalnih napadov na Nürnberg svoj doslej največji uspeh. Preprečile so izvedbo strnjenega napada ter so uničile 132 štirimotornih bombnikov. Na področju mesta Nürnberga in v nekaterih drugih krajih južne Nemčije so nastale škode in izgube med prebivalstvom. Nadporočnik Becker, pilot v neki jati nočnih lovcev, je v tej noči znova izvajal sedem letalskih zmag.

Motilni napadi nekaterih sovražnih letal so bili usmerjeni proti zapadni Nemčiji.

Hitra nemška bojna letala so napadla cilje v Londonu in na angleški južni obali.

Zaščitna vozila neke nemške ladijske spremelje, mornariško protiletalsko topništvo ter spremljajoči lovci so pred zahodno norveško obalo izmed 18 zamen napadajočih britanskih torpednih letal zbil 7 strojev.

Naše podmornice so na Atlantiku in v Indijskem oceanu potopile 4 ladje s 23.000 tonami ter neko varovalno ladjo. Poleg tega so sestrelile dva sovražna bombnika.

V zadnjem času ima velike uspehe podmornica, ki ji poveljuje poročnik vojne mornarice.

Madžarska »ljudska fronta« razpuščena

Budimpešta, 31. marca. Notranji minister Jaross je izdal uredbu, v kateri odreja razpust madžarske socialnodemokratske stranke, stranke majhnih posestnikov in kmečke zveze. Vodstvo strokovnih delavskih združenj je prevzel vladni komisar. Notranji minister je podal k razpustu strank naslednjo izjavo:

Prepričan sem, da moreta narod in domovina zgolj tedaj izpolniti svojo dolžnost, če bodo likvidirani marksizem in njegovi zaveznički. Moje prepričanje je, da so madžarski kmetje spoznali, da je razpuščena kmečka zveza zasledovala cilje, ki bi utegnili priveriti kmečki stan do nasprotstev napram drugim slojem madžarskega naroda. Istočasno z razpustom socialnodemokratske stranke je bilo potrebno poskrbeti za vladnega komisarja za delavska združenja, in to z ene strani, da se zagotovi nepolitično delo, z druge strani pa, da se premoženje, ki so si ga delavska združenja v dolgih letih pridobila z največjimi žrtvami, ohrani nezmanjšano. Madžarsko delavstvo je lahko prepričano, da bo madžarsko državno vodstvo v vsem svojem delu upoštevalo in se oziralo na koristi delavstva.

Budimpešta, 31. marca. »Magyarsage« napada zvezo socialdemokratskih vodij s Secret Servicem, zaradi katerega je bil že leta 1943. veleizdajniški proces.

V središču te afera je bilo tedaj pismo carigradskega opolnomočenega Secret Servicea Davidsona, ki je bil do izbruha vojne angleški novinar v Budimpešti, glavnemu uredniku socialdemokratskega lista »Hepszavaz«, v katerem poziva tega socialdemokratskega poslanca, naj z vsemi sredstvi organizira pasivni odpor in sabotažo ter osnovevanje ljudske fronte na široki podlagi.

Več madžarskih vojaških krogov je nato zahtevalo veleizdajniški proces proti predsedniku socialdemokratske stranke Peyeru in socialdemokratski poslanki Any Kethlyjevi. Imunitetni odbor parlamenta je ugodil obtožbi in sklenil izročitev obeh veleizdajalskih poslancev.

»Magyarsage« pogreva sedaj ta primer, ker je imel pikanten odmev, o katerem pa se doslej ni smelo poročati v madžarskem tisku. Dasi bi lahko vsak trenutek aretirali oba izdajalca in čeprav je bil zločin obeh veleizdajalskih socialdemokratskih poslancev najtežji, vendar se ni nič ukrenilo. Nasprotno: Honvedski častniki, ki so zvesti svoji prisegi in sklicevajo se na nujnost zadeve, vršili poizvedovanja zaradi izostanka aretacije, so bili iz »službenih razlogov« takoj prestavljeni iz Budimpešte v pokrajino.

Notranjepolitični razkol v Angliji

Churchill v križnem ognju časopisne kritike

Stockholm, 30. marca. Winston Churchill je napravil iz vladnega poraza, pri glasovanju o vzgojnem zakonu velik notranjepolitični spor, v katerem je postavil tudi vprašanje zaupnice. Churchill dobro ve, da pri tem nič ne tvega, ker mu bo parlament na vsak način izrazil zaupanje, o katerem ministrski predsednik iz prejšnjih razlogov meni, da ga nujno potrebuje, da bi lahko še nadalje vodil sedanjo smer svoje politike.

Uradni Reuterjev urad je najtočnejše pojasnil položaj, ko je v svojem političnem komentarju ugotovil, da je Churchill vladni poraz, ki je prišel tako rekoč preko noči, prenečel v zadevo zaupanja vanj in v njegovo vlado. V Westminsteru pa ne vlada nikak dvom, da vlada ne bi dobila odločujoče večine pri glasovanju o za-

upnici, kot se je to doslej zgodilo še v vseh sličnih primerih. Reuter končuje svoje poročilo z ugotovitvijo, da je ministrski predsednik tega dobro zaveda ter da je prav zato dvignil vprašanje običajne razlike mnenj na raven zaupnice v splošno avtoriteto in politiko svoje vlade.

Times« se trudi, da bi izgledil valove in izjavljal, da v bodoče ne bo težko vzpostaviti potrebne skladnosti, ako bo vlada za naprej potegnila debelo črto med vojaškimi vprašanji in med popolnoma notranjepolitičnimi zadevami. V ostalem pa »Times« ne dvomi, da ne bi v prihodnjih sejah Spodnje zbornice našli zadovoljive rešitve tega spora.

Vkljub temu pa mora Churchill le poslušati, kako ga številni londonski listi zelo ostro kritizirajo.

Združenih držav podtalno komunistično rovarjenje. Odbor je ugotovil, da so politični nazori in »filozofije« komunistične stranke v vseh podrobnostih strinjajo z nazori političnega akcijskega odbora CIO-ja.

Stockholm, 30. marca. »Afton Tidningen« javlja iz Washingtona, da so tamkaj resno bavijo z gosporicami o Edenovem odstopu ter o njegovi nadomestitvi z lordom Cranbornom. Menijo, da bi v tem primeru postal Eden britanski poslanik v Moskvi.

Bruselj, 30. marca. Število smrtnih žrtev angloameriškega letalskega napada na Cortrijk znaša po dosedanjih poročilih 300 belgijskih civilistov.

Ustanovitev »Socialne pomoči« za poletje

Ker je bila »Zimska pomoč«, priklicana v življenje meseca novembra 1943, kakor že samo ime pove, določena za omiljenje socialne bede v vseh oblikah v zimskih mesecih,

odrejam:

»Zimska pomoč« preneha poslovati z dnem 31. marca 1944, izvemši posle, ki so v zvezi z njeno likvidacijo; poročilo o svojem delovanju kakor tudi o dohodkih in izdatkih ter o prebitku v denarju in blagu se stavi do 30. aprila 1944; poročilo se bo dalo javnosti na razpolago v časopisu.

Vse posle »Zimske pomoči« kakor tudi njene terjatve in obveznosti prevzame »Socialna pomoč«, ki prične poslovati s 1. aprilom 1944 z osebjem in sredstvi prestale »Zimske pomoči«.

»Socialna pomoč« se kot javna skrbstvena ustanova vključuje v organizacijo skrbstvenih zavodov, stoječih pod vodstvom in nadzorom »Pokrajinskega podpornega zavoda«.

Knjižno tombolo, ki jo je »Zimska pomoč« s tolikim izgledom na uspeh zasnovala, bo sama »Zimska pomoč« tudi izvedla do kraja, zaradi česar se organu »Zimske pomoči«, določenemu za izvršitev teh poslov, stavlja na razpolago osebje in sredstva, dokler in kolikor bodo potrebna. Edinole ta akcija se bo pod nazivom »Zimska pomoč« še vodila do njenega zaključka junija 1944, in sicer pod vodstvom in nadzorom »Socialne pomoči«.

V Ljubljani, 30. marca 1944.

Prezident:

Div. General: Rupnik s. r.

Za prehrano Ljubljane, okolice in pokrajine

Ugotovitve dvodnevne zborovanja Prevodovih sodelavcev

Ljubljana, 31. marca.

Včeraj popoldne je bil na zasedanju Prevodovih sodelavcev govor o preskrbi z mesom, z vžigalicami, soljo in tobakom, z mlekom in drvni. Vsakemu referatu je sledil razgovor, v katerem so župani in poslovodje občinskih preskrbovalnih uradov povedati težave svojih občin.

Meso za okoliške občine

Župani ljubljanske okolice so prosili, da bi se obrok okoliške nekekega prebivalstva popolnoma izenačil z obroki, ki jih prejema Ljubljana. V okoliških krajih je včasih še težje kak nabaviti pri kmetskih sosedih, ker ti ne morejo prodajati po maksimalnih cenah, s katerimi ni mogoče kriti proizvodnih stroškov, po višji ceni pa je sosedu tudi težko prodati in prodajajo raje drugje, kjer jih ne poznajo. Delavci in dijaki iz okolice, ki potujejo vsak dan v Ljubljano so celo na slabšem, kot tovariši iz mesta, ker morajo mnogo bolj zgodaj vstajati in jih čaka potem naporna pot v službo ali šolo. Potrebe ljubljanske okolice so bile še v pretrsu in z aprilom bodo začele občine Jevica, Rudnik, Polje in Dobrunje dobivati 10 dkg mesa tedensko. Tudi potrebe Vrhnike, Logatec in Rakeka se bodo v danih možnostih zadovoljile.

Zveplenke in sol

Zlasti kadilci samei so v velikih težavah, ker nimajo vžigalic, s katerimi bi si tobak prižigali. Prevod išče način, kako bi se to uredilo in je upanje na skorajšnjo rešitev vprašanja.

Kmetje, ki imajo pašnike in travnike na Barju, so v velikih skrbih zaradi goveje živine, ki se je lotova bolezni kostolomnica. Predsednik Prevoda g. Gračnar je izrazil upanje, da bo v bodoče mogoče dati živinorejcem dovolj soli, ki jo bodo primešali kisli barjanski krmi, da ne bo živina rahličena.

Prijave za tobak, ki so jih poslali Prevodu trafikanti, še vedno niso v redu. Občinski preskrbovalni uradi bodo morali ponovno pregledati seznam prijaviteljev, ker so nekateri prijaviteli pri več trafikah. Take bo seveda zadela primerna kazen.

Razprava o mleku

Zlasti je bil obširen referat o mleku. Referent je poudarjal pomembnost tega živila za otroke, noseče matere in stare ljudi. Kot kaže statistika o umrljivosti ljubljancov, ki jo je pravkar izdal mestni fizikat, se je prav umrljivost otrok v prvih mesecih in letih, starih nad 80 let, v letu 1943 silno zvišala. Vzrok je prav v pomanjkanju mleka. Referent je prosil okoliške župane, naj napno vse sile, da bo prišlo čim več mleka v Ljubljano, da se reši naša mladina pred izhrajem. Okoliške občine, ki so vedno uživale prednost bližnje mesta, kjer so našle kupce za svoje pridele, naj sedaj sprejmejo nase skrb za preskrbo ljubljanskih otrok z mlekom. Doslej se je pri tem še najlepše izkazala Crna vas.

Zastopniki podeželja so prosili od Prevoda potrebščine za zbiranje mleka, za njegovo obvarovanje pred pokvarjenjem in predlagali naj bi se cena tega dragocene živila zvišala sorazmerno z njegovo vrednostjo. Predsednik ljubljanskega preskrbovalnega urada dr. Frelih je kot zastopnik potrošnikov izrazil mnenje, da bi bilo to umestno, vendar je treba upoštevati, da bi to obtežilo gnočno najsiškejše družine, ker prav te imajo največ otrok.

Skrb za zelenjavo, drva

Dr. Frelih je prosil župane, naj vzpodbujajo kmete, da bi sadili sočivje, ki ga bo Ljubljana z veseljem kupila po primernih cenah, isto je s sadjem. Veliko vprašanje je tudi oskrba mesta z drvni. Gozdni posestniki naj pri sečnji pozabijo na svojo korist in naj mislijo na to, da gre za obstoj tisočev rojakov, ki jim nič ne pomaga živeti, ki ga prejmejo od Prevoda, če ne bodo imeli s čim kuriti.

Spregovorili so tudi župani

Danes popoldne so dobili besedo župani in v kratkih besedah potožili potrebe podeželja. Prosili so, da bi bile njihove občine upoštevane pri delitvi mesa vsaj za večje praznike, da bi se znatno zvišala uradna cena mleku; občinski preskrbovalni uradi da so Prevodi v malem a njihovi dohodki ne zadostujejo za vzdrževanje potrebnega uradništva. Zvišale naj bi se razlika med kupno in prodajno cenno racioniranega blaga, določiti naj se neka kvota moke s katero se bo kril primanjkljaj, ki nujno nastane v vrečah pri prevažanju in prekladanju itd. Župani so oddali svoje prošnje in opombe napisane, da jih bo vzel Prevod v podroben pretes.

Za današnji dan

Koledar

Sobota, 1. malega travna: Venancij, škof in mučenec; Hugon, škof; Teodora, muč. Nedelja, 2. malega travna: svetna nedelja; Frane Pavelski, spoznavalec in ustanovitelj reda; Teodozija, devica in muč.

Dramsko gledališče

»Slaba vest«, Red Sobota. Ob 18.

Operno gledališče

»Don Juan«, Premiera. Izven. Ob 17.30.

Kino Matica

»Tonelli«, ob 13, 17 in 19.

Kino Union

»Paracelsus«, ob 16 in 19.15.

Kino Slaga

»Čudno naključje«, ob 13, 17 in 19.

Lekarniška služba

Nočno dežurno službo imajo lekarnar: mr. Leustek, Rešljiva cesta 1; mr. Bačhovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Novi grobovi

† Pepica Pirnat. V Ljubljani je v Bogu zaspala žena železniškega uradnika v pokoju, gospa Pepica Pirnat. Blaga mati leži na mrtvaškem odru na svojem domu v Verstovškovi ulici 9 na Mirju. Na zadnji poti jo bodo popremili dne 1. aprila ob pol 4 popoldne iz kapele sv. Nikolaja na Žalah.

† Rudolf Zore. V Kranju je za vedno zatnil oči nadušitelj v pokoju gospod Rudolf Zore. Rajnega bodo pokopali v Kranju v soboto 1. aprila.

Naj rajnima sveti večna luč, vsem njunim dragim naše iskreno sožalje.

Osebnosti

Poroča. V trnovski ceki sta se poročila 30. marca g. dr. Jože Gogala, uradnik Pokrajinske zveze delodajalcev in gđ. Tatjana Kavčič. Poročil ju je ženinov stric g. kanonik Ivan Gogala; priči sta bila g. Josip Kavčič, industrijalet in g. Josip Gogala, ravnatelj trgovske šole. Mlademu paru obilo sreče!

Poroča. V Novem mestu se je poročil adjutant g. poročnik Nanut Franc z gđ. Palčič Marijo. Novoporočencema obilo sreče!

Zgodovinski paberki

1. malega travna.

L. 1459. se je bosenski kraljevič Stefan Tomašević poročil z Maro Lazarevič, edino potomo despotu Lazarja Brankovića. Despotu Juriju Brankoviću je sledil najmlajši sin Lazar; starejša brata so namreč Turki oslepili. Despot Lazar je uvidel, da je Srbija daleko prešibka, da bi se mogla upirati močnejši turški sili, posebno še ker ni bilo upati na ogrsko pomoč, zato je sklenil s Turki mir, toda že po dveh letih vlade je 1458. leta umrl. Za despotstvo čast so se vneli hudi boji; Srbija se je razdelila v dve stranki. Eni so bili za tesnejšo zvezo z Ogrji, kjer je sledil Ladislavu energični kralj Matija Korvin in za borbo s Turki, drugi pa so poudarjali, da bi bilo nadalje bojevanje s Turki brezupno ter le v škodo srbskemu narodu in da je boljše, če se z njimi na miren način pogodijo. Protiturška stranka se je začela pogajati z bosenskim kraljem Stefanom Tomašem (1443—1461) glede tesnejše zveze med obema državama; sin bosenskega kralja Stefan Tomašević, naj bi se poročil s hčerko umrlega despotu Lazarja. Stefan Tomašević je postal srbski despot. Ze po dveh mesecih so ga Turki napadli, češ da smejo le oni imenovati srbske despote. Smederevo je padlo; pristaji Turkom prijazne stranke so jim sami odprli vrata. Turki so članom despotove rodbine in njihovemu spremstvu dovolili svoboden odhod iz mesta, ostalo posadko pa so zajeli.

L. 1812. je umrl na Dunaju krajinski slikar Janša Lovro, rojen na Brezovici pri Radovljici 1749. leta. Obenem s svojim starejšim bratom Antonom, slavnim čebelarjem, se je vpisal l. 1766 na dunajsko slikarsko akademijo. Po štirih letih je dobil kot gojenec akademije študentsko, ki jo je užival nato nad 10 let. Najbolj je napredoval v krajinskem slikarstvu, ki se mu je končno popolnoma posvetil. Leta 1811. je postal profesor na akademiji. Janša je risal, rezal v baker, ujedkoval in slikal krajine, največ jih je samo narisal, drugi pa so jih urezavali v baker. Večina Janševih del je na Dunaju.

prejemnik nakaznice zgasiljo pri Prevodu. Novi trg 4.II., soba 12, zaradi vpliva trgovca. Tudi novi prejemniki bolniških ali drugih dodatkov se morajo zgledati istotam, kajti vsako spremembo sme dovoliti le Prevod.

Oddaja naročilnic Prevodu

Vsak trgovec naj sprejme od svojega potrošnika naročilnice, jih spne po gospodinjstvih in napiše na zunanjo stran ime in naslov glavarja družine. To svežnje naj uredi po abecednem redu tako, kot je sestavljen stalni seznam njegovih potrošnikov. Novi pripravljeni, ki jih je vpisal Prevod, naj se priključijo na koncu. Tako urejene naročilnice je oddati najkasneje do 10. aprila 1944 v papirnati vrečki, na kateri naj napiše številko posameznih naročilnic, ki so v vrečki. Vrečke je oddati pri Prevodu. Novi trg 4.II., soba 14.

Strogo se naroča, da sprejemajo trgovci naročilnice le od onih odjemalcev, ki so pri njih prijavljeni. Ne bodo priznane oddane naročilnice potrošnikov, ki niso vpisani v seznam trgovca, ki je naročilnico oddal. Da pa ne bo potrošnik ostal brez racioniranega blaga, ki mu pripade na živilsko nakaznico, naj trgovec dobro pazi, ali je potrošnik, ki mu oddaja naročilnice, vpisan v njegovem seznamu ali ne. Ako ni, naj ga napoti na Prevod. Novi trg 4.II., da se ugotovi, pri katerem trgovcu je vpisan, odnosno, da se ga nanovo vpiše. Ponovno se poudarja, da je le tak postopek pravilen.

Možje in fantje vseh ljubljanskih fara!

Danes zvečer ob 18.45 bo začetek tridnevne duhovne obnove za vas vse brez razlike, jutri, v nedeljo ob 17.15 pa nadaljevanje — obakrat v frančiškanski cerkvi. Zaključek pa bo v ponedeljek ob 6.30 zjutraj v stolnici pred našim nadpastirjem.

Ker pade ta mesec prvi petek na veliki petek, bomo opravili pobožnost prvega petka obenem z velikonočnim sv. obhajilom že na zaključni pobožnosti na velikonočni ponedeljek zjutraj v stolnici, ko bomo prejeli sv. obhajilo iz rok našega vzvišenega nadpastirja po dobro opravljeni duhovni obnovi.

Zrtvujte se te dni in pridite v cerkev. Da pa ne boste ovirali točnega začetka in da boste dobili prostor, pridite vsaj nekoliko preje, ker bo začetek vselej točen.

Naš novi podlistek!

»Slovenec« bo začel kmalu objavljati nov podlistek in sicer povest iz časa Kelto. Povest bo izhajala pod naslovom »OSVETA« in je časovno in krajevno zgodovinsko dognana.

Naročite se na »Slovenca«, ki prinaša zanimive in lepe podlistke!

Ponovno opozarjamo vse, ki še nimajo tombolskih tablic za ljudsko knjižno tombolo Zimske pomoči (morda vas ni bilo ob raznašalčevem obisku doma, ali pa vam raznašalci tablic še niso poudili), da morejo dobiti poljubno število tablic v naših pisarnah v Gradišču in v Ulici 3. maja.

Informacije o telefonu

V sedaj veljavni telefonskem imeniku je na naslovni strani objavljeno, da je treba medkrajne pogovore prijaviti na štev. »0«, informacije o naslovih in štev. telefonskih naročnikov pa se dobe na štev. 9. Ker sta sedaj obe ti številki ukinitelj, bo treba od 1. aprila 1944 dalje medkrajne pogovore prijaviti na štev. 4500 ali 4600. Na teh številkah se bodo od 1. aprila dobile tudi informacije o naslovih in številkah telefonskih naročnikov v Ljubljani.

Od 3. aprila 1944 do nove odredbe velja zatemnitev od 20.30 do 6.

Neveljavnost nekaterih šolskih izpitov po 8. septembru

Po razpisu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani IV. št. 671-4 z dne 28. marca 1944, so vsi izpiti, ki so se opravljali na državnih in zasebnih srednjih in meščanskih šolah v Crnomlju, Kočevju, Novem mestu, Ribnici in Smihelu pri Novem mestu po 8. septembru 1943 v dobi, ko so bili ti kraji zasedeni po upornikih, neveljavni, ker se niso vršili po obstoječih zakonskih predpisih oziroma so se dogajale razne nepravilnosti. Prav tako so neveljavna tudi na njih podlagi izdana spričevala. Prizadeji učenci morajo za davne izpite znova opravljati. V ta namen naj se zgleda z izpričevalom pri ravnateljstvu (upraviteljstvu) svojega zavoda ali tudi kake druge šole iste vrste.

KULTURNI OBZORNIK

Dve novi knjigi za mladino

Albert Goossens D. J.: V svetlobi Jezusovi. Premišljevanje za mladino. Prevodi ljubljanski bogoslovci. Ljubljana 1944. Izdala in založila Marijina kongregacija duhovnikov in bogoslovcev v Ljubljani. 224 strani.

V predgovoru poda pisec kratka navodila za premišljevanje, razdeljena v tri odstavke: pred premišljevanjem, med premišljevanjem, po premišljevanju. Nato pa v 127 sestavkih zbere ogromno misli za premišljevanje. Vsak sestavek konča s karakterističnim izrekom, največkrat iz sv. pisma, ali znamenitih pisateljev. V teh sestavkih so obdelana pač vsa vprašanja, ki silijo vsakega mislečega človeka, da se zamisli in poseže v notranjost svoje duše. Pisec je odličen poznavalec duše mladostnika, pozna izkušnje vse njegove težave in pokaže v teh premišljevanjih tudi pot, po kateri naj mladenič hodi, da doseže notranji mir. Naslovna slika (zunanja oprema: akad. slikar Slavko Pengov) nam, prav v skladu z vsebino, kaže križ, pred njim Kristusa z razprostrtimi rokami vabečega mladeniča s križem: »Mladenič, rečem ti vsilniče! Pri današnjem tako razburkanem življenju, ko se zunanji dogodki kar kopijo in ne puste skoro nobene poglobitve, je ta knjižica klie naši mladini: »Le eno je potrebno!« Naj bi tudi ta Goossensova premišljevanja prišla v roke vsakemu slovenskemu dijaku in postala voditelj njegovega duhovnega življenja. 127 str. 34.

Bros. 22 str. vez. 34. Albert Goossens D. J.: Življenske smernice II. Za vzgojo uma. Ljubljana 1944. Izdala Marijina kongregacija duhovnikov in bogoslovcev v Ljubljani. Knjižica obsega 145 strani in je po francoskem originalu prirejena za slovensko

Cenjenim naročnikom!

V pričakovanju uradnega pristanka bo od 1. aprila dalje znašala in se pobirala za »Slovenca« namesto dosedanjih 18 lir naročnina

25 lir mesečno

V primeru, da bi uradna odločitev v gornji zadevi kaj spremenila, bomo razliko v ceni šteli naročnikom v dobro.

Ljubljana, 1. aprila 1944.

Uprava »SLOVENCA«

Dnevne novice

Sv. maša za pok. Bena in Ivana Kozanca bo danes, v soboto, ob 7.30 v stolnici pri Marijinem oltarju. Prijatelji in znanci vabljeni.

Ribničani! Skupna nedeljska maša ob 9 pribodno nedeljo ne bo v Slomškovem domu, temveč v kapeli frančiškanskega konvikta. Vhod iz pasaja.

Sprejemmo dve donatalki za eredišče mesta in Zgornjo Šiško. Javiti se v upravi.

Knjižica »Trpečim narodom« se dobi v Mladinski založbi (Stari trg 30) in v drugih knjigarnah. Cena 1 lira.

Zahvala. — Vincencijeva konferenca v Trnovem se zahvaljuje za 500 lir, ki jih je bil naklonil o priklipi poroke svoja hčerka Tatjana z dr. Josipom Gogalom, tajnikom pokrajinske zveze industrijcev, g. industrijalca Kavčiča Josipa, Bog povni in daj srečo! — Poročal je ženinov stric g. stolni kanonik Ivan Gogala.

Podpornemu društvu za gluhoonemo mladino so darovali neimenovani v podastev spomina blagopokojnega g. dr. Draga Zajca in Ljubljane znesek 250 lir, za kar jim društveni odbor izreka najlaskavejšo zahvalo. — Nadalje so darovali uslužbenec trške A. Sarabon v pokastev spomina blagopokojnega g. Alojzja Schwarzja 300 lir. Dobrošernim darovalcem iskrena hvala!

Pomočnice za prvo hišno pomoč, ki še niso prevzele potrdil za obisk tečaja za prvo pomoč, vabimo, naj to s tore približno teden od 3.—8. aprila od 13—18 v sobi št. 10 mestnega fizikata v Mostnem domu.

Kako se zemlja suše in posledice tega vam bo razložil in pokazal modrijan Gašper v nedeljo ob 16 v frančiškanski dvorani. Blagajna v frančiškanski pasaji je odprta od 10—12.30 in od 17—18.30.

Krstni botri in botrice!

Ne premisljajte, kaj bi dali za darilo otroku. Dajte mu krasno spominsko knjigo

»Moja mlada leta«

Uredila K. Hafner, opremlj arh. Vl. Gašček. Cena kart. 55 lir, v polplatno 60 lir, vezave v celo platno po izbiri.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

INSTRUKCIJE ZA SOLO!!! NOVI TRG 5.

Važno za vsakogar sedaj in v bodoče v zasebnem ali javnem pokou leu je znanje strojeplajali Novi eno, dvo- in trimesečni tečaj (dnevni in večerni) pričenja 3. 4. in 5. aprila. Učne ure po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno. — Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Dobrombrska 15.

Učite se strojeplajati! Praktično znanje, potrebno v vsakem zasebnem ali javnem pokou! Novi eno, dvo- in trimesečni (dnevni in večerni) tečaj pričenja 3. 4. in 5. aprila. Moderna strojeplajalna, desetprstna metoda. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Vpisovanje dnevno, učnina zmerna. Informacije in prospekti daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Dobrombrska 15.

Knjižica »Umi molitve za mir med narodi in blagoslov domovine« je doživela sedmo izdajo. To je dokaz, kako primerna je za skupne pobožnosti pred Najsvetejšim. Dobi se v Mladinski založbi (Stari trg 30) in v drugih knjigarnah. Cena 2 liri.

srednješolsko mladino in njene vzgojitelje. Obdela v zgoščeni obliki, lahko umevno uvodoma smernice za obilno in dobro opravljeno delo z navodili, kakšno naj bo to delo, kako naj se opravlja in nakaže važne pripombe, ki naj se jih dijak posluša. Nato opisuje razne razumske like: razumnik, človek čutnih predstav in čuvstvenik. Um razlani v dve vrsti: um določen po spominskih navznavah in um načel, a svoboden. Vsako vrsto deli v dve podvrsti in sicer prvo vrsto v: um brez umske zveznosti in um z umsko zveznostjo, drugo vrsto v: analitične in sintetične. Način šolskega dela uva v praktično delo pri raznih predmetih srednješolskih učnih načrtov. Na koncu dodaje še navodila za urjenje spomina, za branje (v opombi opozarja, da je ta odstavček kratak, ker bo izšel poseben seznam elov, dijaku priporočljivih knjig), govornišvo in konča z lepo molitvico k Mariji, zavetnici dijaškega učnja in z vzkli, kako je Marija uslišala mlade dijake, ki so jo prosili za pomoč pri učenju, da so postali po začetnih velikih težavah veliki učenjaki. Ni to nikako suhoparno berilo, ampak prav živahno, ponekod s pristnim mladeniškim humorjem pisano delo. Tako n. pr. vplete pri navodilih za prevažanje iz domačega jezika v klasičen jezik, da je poznal dijaka, ki je pri tem žrebal, ali je treba postaviti indikativ ali konjunktiv. Pri navodilih za delo v šoli pri pouku tujega jezika kar slinijo sunder v razredu, kjer manj sposoben profesor dela po direktni metodi. Kar iz prakse je vzeti izrek, da stoji uspeh pri pouku matematike v kvadratnem razmerju z uporabo krede. Knjižica naj bi prišla v roke slehernemu slovenskemu srednješolcu, pa tudi vsakemu profesorju.

Bros. velja 15 lir. Dijaki dobijo pri skupnem odjemu popust. DKC

